

1. Preverite, ali so naslednje matrike aditivne, z uporabo pogoja štirih točk. V primeru, ko je matrika aditivna konstruirajte drevo z uporabo algoritma **ADITIVNA FILOGENIJA**.

(a)

	A	B	C	D
A	0	10	5	10
B	10	0	9	5
C	5	9	0	8
D	10	5	8	0

Ali je matrika aditivna, lahko še bolj učinkovito preverimo s t.i. pogojem štirih točk:

pogoj štirih točk:

Izmed treh vsot $D_{ij} + D_{k\ell}$, $D_{ik} + D_{j\ell}$, $D_{il} + D_{jk}$ sta dve enaki, tretja pa je manjša (ali enaka) od njiju.

Izrek

$n \times n$ matrika D je aditivna natanko tedaj, ko je pogoj štirih točk izpolnjen za vse štiri različne elemente $1 \leq i, j, k, \ell \leq n$.

Zgled: Naj bo D spet naslednja matrika:

	A	B	C	D
A	0	2	4	4
B	2	0	4	4
C	4	4	0	2
D	4	4	2	0

Pogoj je potrebno preveriti za eno samo četverico, $(i, j, k, \ell) = (A, B, C, D)$.

"Izmed treh vsot $D_{AB} + D_{CD}$, $D_{AC} + D_{BD}$, $D_{AD} + D_{BC}$ sta dve enaki, tretja pa je manjša (ali enaka) od njiju."

$$D_{AB} + D_{CD} = 2 + 2 = 4,$$

$$D_{AC} + D_{BD} = 4 + 4 = 8,$$

$$D_{AD} + D_{BC} = 4 + 4 = 8.$$

Pogoj je izpolnjen. Matrika je torej aditivna.

Zgled: Naj bo sedaj D naslednja matrika:

	A	B	C	D
A	0	2	2	2
B	2	0	3	2
C	2	3	0	2
D	2	2	2	0

Spet preverimo pogoj le za $(i, j, k, \ell) = (A, B, C, D)$.

"Izmed treh vsot $D_{AB} + D_{CD}$, $D_{AC} + D_{BD}$, $D_{AD} + D_{BC}$ sta dve enaki, tretja pa je manjša (ali enaka) od njiju."

$$D_{AB} + D_{CD} = 2 + 2 = 4,$$

$$D_{AC} + D_{BD} = 2 + 2 = 4,$$

$$D_{AD} + D_{BC} = 2 + 3 = 5.$$

Pogoj ni izpolnjen. Matrika torej ni aditivna.

(a)

	A	B	C	D
A	0	10	5	10
B	10	0	9	5
C	5	9	0	8
D	10	5	8	0

• Predp.: ni aditivna.

Gledamo 3 pare razdalj: ABCD

$$D_{AB} + D_{CD} = 10 + 8 = 18$$

$$D_{AC} + D_{BD} = 5 + 5 = 10$$

$$D_{AD} + D_{BC} = 10 + 9 = 19$$

• Izmed treh vsot dve nista enaki, kljub temu da je tretja manjša/enaka od obeh.
• Ni aditivna!

(b)

	A	B	C	D	E
A	0	2	7	7	12
B	2	0	7	7	12
C	7	7	0	4	11
D	7	7	4	0	11
E	12	12	11	11	0

• Predp.: ni aditivna

Sistem diagonal ne deluje! Krneki!

Gledamo ABCD, ABCE, ACDE, ABDE, BCDE (vsak se mora 4x pojaviti)

$$D_{AB} + D_{CD} = 2 + 4 = 6$$

$$D_{AC} + D_{BD} = 7 + 7 = 14$$

$$D_{AD} + D_{BC} = 7 + 7 = 14$$

$$D_{AC} + D_{DE} = 7 + 11 = 18$$

$$D_{AD} + D_{CE} = 7 + 11 = 18$$

$$D_{AE} + D_{DC} = 12 + 4 = 16$$

$$D_{AB} + D_{CE} = 2 + 11 = 13$$

$$D_{AC} + D_{BE} = 7 + 12 = 19$$

$$D_{AE} + D_{BC} = 12 + 7 = 19$$

$$D_{AB} + D_{DE} = 18$$

$$D_{AD} + D_{BE} = 7 + 12 = 19$$

$$D_{AE} + D_{BD} = 12 + 7 = 19$$

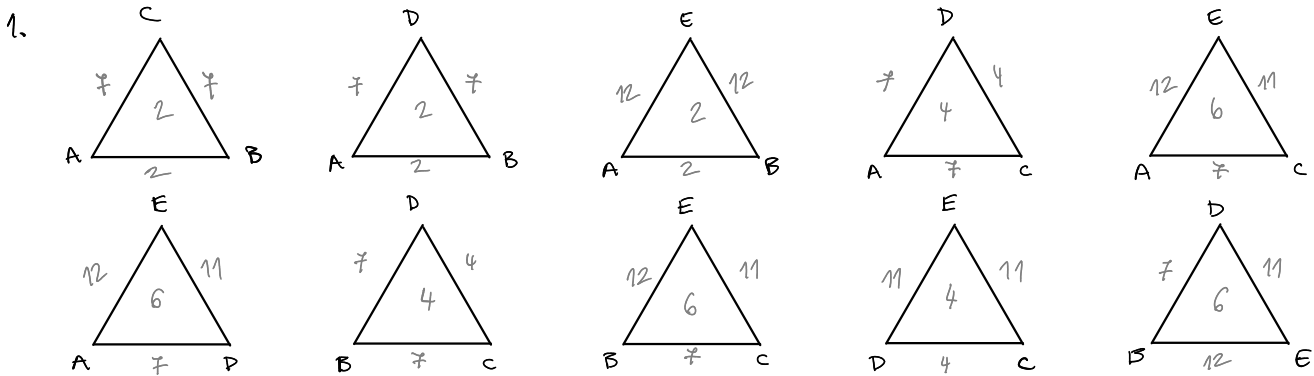
$$D_{BC} + D_{DE} = 7 + 11 = 18$$

$$D_{BD} + D_{CE} = 7 + 11 = 18$$

$$D_{CD} + D_{BE} = 4 + 12 = 16$$

⇒ je aditivna!

1. Izberemo trojico \leq najkrajšo razdaljo
2. Določimo $J = 1/2 \times$ razdalja iz 1.
3. Odštejemo $2J$ vsem razdaljam v matriki, razen diagonalnim + znebimo se ene instance (črke)

sredina = $\frac{\text{najkrajši dve} - \text{tretja}}{2}$

$\min = 2$ in se pojavi $3 \times \rightarrow$ naključno izberemo eno trojico, npr. ABC.

2. $J = 1/2 \cdot 2 = 1$

Vsem odštejemo $2J$ (razen diag.):

3.

	A	B	C	D	E
A	0	0	5	5	10
B	0	0	5	5	10
C	5	5	0	2	9
D	5	5	2	0	9
E	10	10	9	9	0

bločimo eno instanco glede na trojico ABC (preverimo če drži):

$$D_{ik} \leq D_{ij} + D_{jk}$$

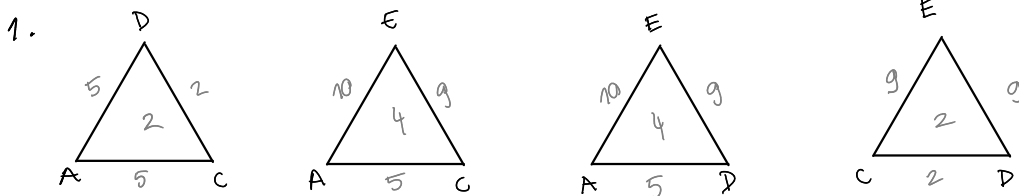
$$\Rightarrow \begin{matrix} D_{AC} \leq D_{AB} + D_{BC} \\ 5 \leq 0 + 5 \end{matrix}$$

odstranimo vmesnega; za vmesnega vzamemo tistega, ki je v Δ med večjima vrednostima.

odstranimo B

Porovimo korake...

	A	C	D	E
A	0	5	5	10
C	5	0	2	9
D	5	2	0	9
E	10	9	9	0

$\min = 2$, spet naključno izberemo ACD.

2. $J = 1/2 \cdot 2 = 1$

$$D_{AD} = D_{AC} + D_{CD}$$

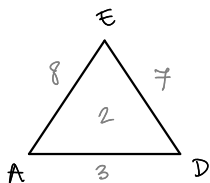
$$3 \leq 3 + 0 \Rightarrow \text{odstranimo C:}$$

3.

	A	C	D	E
A	0	3	3	8
C	3	0	0	7
D	3	0	0	7
E	8	7	7	0

	A	D	E
A	0	3	8
D	3	0	7
E	8	7	0

1.

⇒

2. $\gamma = \frac{1}{2} \cdot 2 = 1$

3.

	A	D	E
A	0	1	6
D	1	0	5
E	6	5	0

$$DAE \leq DAD + DDE$$

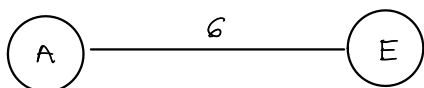
$$6 \leq 1 + 5$$

↓
odstranimo D.

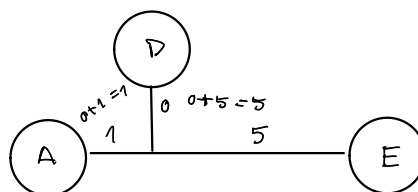
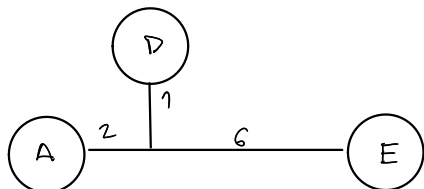
	A	E
A	0	6
E	6	0

Nimamo več trojic. Začnemo graditi drevo:

Začnemo z zadnjim parom:

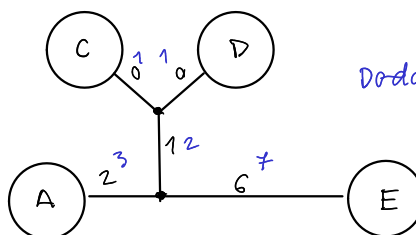
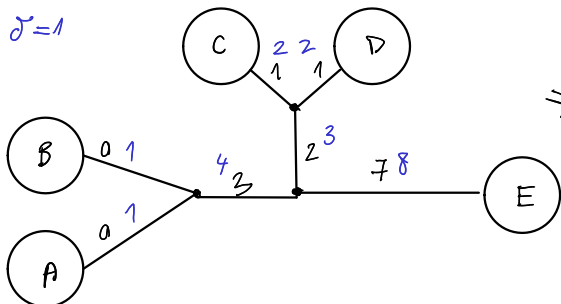
⇒

Dodamo γ vsaki povezavi: $\gamma = 1$

⇒

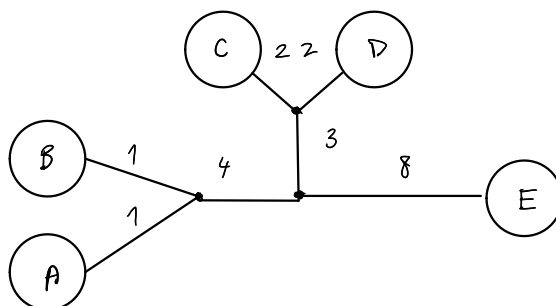
Vrnemo C; upoštevamo $D_{AC} = 3$, $D_{CD} = 0$, $D_{CE} = 7$

naredimo razvejitev

Dodamo $\gamma = 1$ Vrnemo še B; upoštevamo razdalje:
 $D_{AB} = 0$, $D_{CB} = 5$, $D_{DB} = 5$, $D_{BE} = 10$ Dodamo $\gamma = 1$

⇒

Končno drevo (brez korena):

2. Zgradite POPOLNO FILOGENIJO za naslednjo matriko:

	1	2	3	4	5	6	7	8
A	0	0	1	1	1	0	1	0
B	0	1	1	1	0	0	0	0
C	1	0	0	0	0	1	0	1
D	0	0	1	1	0	0	1	0
E	1	0	0	0	0	0	0	0

Imamo 2 načina, da preverimo ali sploh imamo popolno filogenijo:

I) Primerjamo pare stolpcev, in sicer, za vsak par mora veljati eden izmed pogojev:

- enice v enem morajo biti podm. enic v drugem (npr. $S_8 \subseteq S_6$ ali pa $S_5 \subseteq S_4$)
- enice med drevesa stolpcev morajo biti na popolnoma različnih mestih (npr. $S_1 \cap S_2 = \emptyset$)

Ta metoda je $O(nm^2)$, obstaja še metoda kazalcev, ki je $O(nm)$:

II) 1. Stolpce razvrstimo nepadajoče glede na število enic (to je $O(nm)$)

Dodamo stolpec S_0 s samimi enicami (na začetek)

Za vsako enico v matriki narišemo kazalec na prejšnjo enico v isti vrstici

2. Igrajmo filogenetsko drevo, če je lastnost disjunktnosti vsebovanosti izpolnjena
3. Izboljšamo, označimo drevo

Kako to izgleda za našo matriko:

1.

	1	2	3	4	5	6	7	8
A	0	0	1	1	1	0	1	0
B	0	1	1	1	0	0	0	0
C	1	0	0	0	0	1	0	1
D	0	0	1	1	0	0	1	0
E	1	0	0	0	0	0	0	0
Σ	2	1	3	3	1	1	2	1

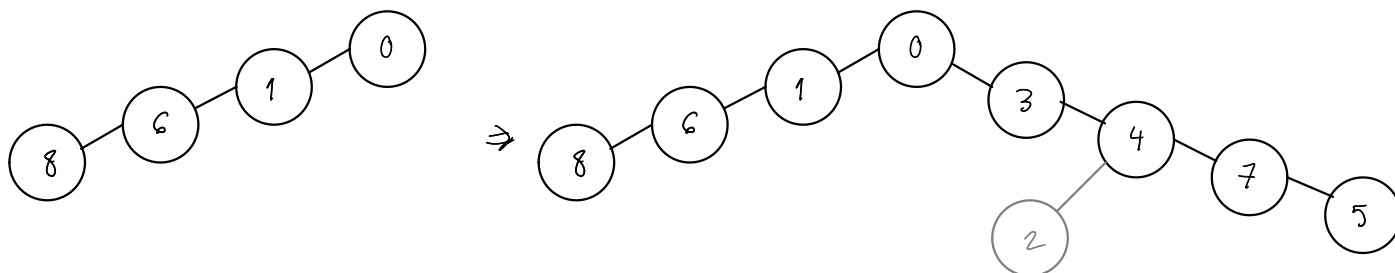
→

	S_0	S_3	S_4	S_1	S_7	S_2	S_8	S_6	S_5
A	1	← 1	← 1	← 0	← 1	← 0	← 1	← 0	← 0
B	1	← 1	← 1	← 0	← 0	← 1	← 0	← 0	← 0
C	1	← 0	← 0	← 1	← 0	← 0	← 0	← 1	← 1
D	1	← 1	← 1	← 0	← 1	← 0	← 0	← 0	← 0
E	1	← 0	← 0	← 1	← 0	← 0	← 0	← 0	← 0

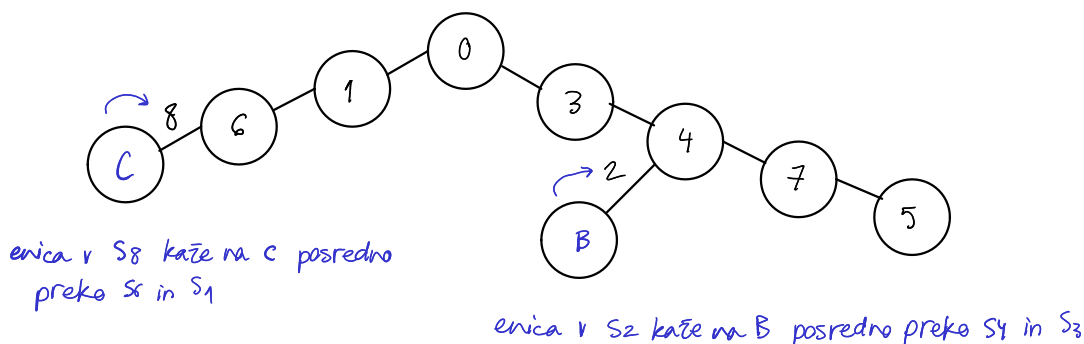
Vse enice enega stolpca morajo kazati na enice v ISTI drug stolpec (npr. v S_7 obe kažeta na S_4).

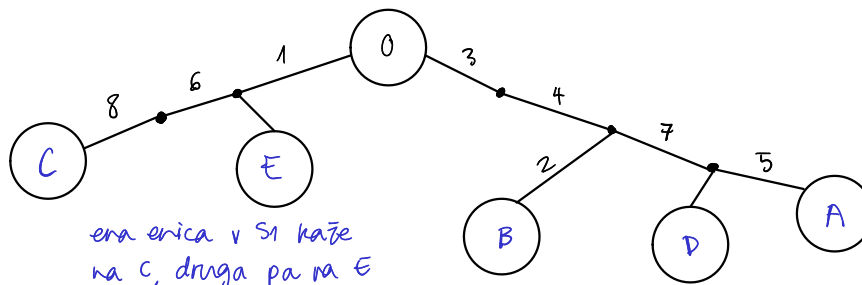
Pogoj je izpolnjen. Začnemo z drevesom.

2. Začnemo z najbolj oddaljenim stolpcem. Kazalci nakazujejo na povezavo med stolpci:

3. Vstavljamo znake v drevo, tako da premaknemo imena stolpcev na povezave:

ena enica v SI kaže na C, druga pa na E

Dobili smo popolno filogenijo, kjer so povezane označene z "znaki", listi pa s predmeti (motor, št. koles) (avto, bicikelj...)

3. Rešite mali problem varčnosti za naslednje podatke:

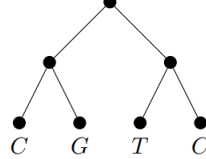
(a) Cene mutacij:

δ	A	C	G	T
A	0	3	4	9
C	3	0	2	4
G	4	2	0	4
T	9	4	4	0

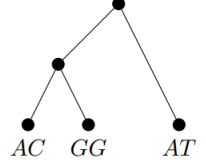
(b) Cene mutacij:

δ	A	C	G	T
A	0	1	3	3
C	1	0	3	3
G	3	3	0	1
T	3	3	1	0

Drvo T:

Drvo T:

Filogenetsko drvo v tej metodi temelji na poravnani zaporedji. Iščemo drvo z najmanjšo stopnjo evolucije (najmanjše evolutivskih dogodkov). Vsak dogodek ima neko ceno. Iščemo evolucijski scenarij z najmanjšo skupno ceno \Rightarrow najbolj varčno drvo.

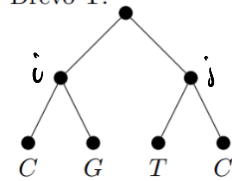
Veliki problem varčnosti: iščemo drvo in zaporedja za notranje točke drevesa (NP!).

Mali problem varčnosti: drvo je znano, iščemo le zaporedja za notranje točke.

(a) Cene mutacij:

δ	A	C	G	T
A	0	3	4	9
C	3	0	2	4
G	4	2	0	4
T	9	4	4	0

Drvo T:

Vsakemu listu določimo tabelo:

C:	A	C	G	T
	∞	0	∞	∞

G:	A	C	G	T
	∞	∞	0	∞

T:	A	C	G	T
	∞	∞	∞	0

0 če je enak znak, ∞ sicer.

Za vsako notranjo točko tudi določimo tabelo:

i):	C:	∞	0	∞	∞	G:	∞	∞	0	∞
	A:	0	3	4	9	A:	0	3	4	9
		∞	3	∞	∞		∞	∞	4	∞

$$3 + 4 = 7$$

C:	∞	0	∞	∞	G:	∞	∞	0	∞
C:	3	0	2	4	C:	3	0	2	4
	∞	0	∞	∞		∞	∞	2	∞

$$0 + 2 = 2$$

C:	∞	0	∞	∞	G:	∞	∞	0	∞
G:	4	2	0	4	G:	4	2	0	4
	∞	2	∞	∞		∞	∞	0	∞

$$2 + 0 = 2$$

C:	∞	0	∞	∞	G:	∞	∞	0	∞
T:	9	4	4	0	T:	9	4	4	0
	∞	4	∞	∞		∞	∞	4	∞

$$4 + 4 = 8$$

Vzamemo vrstico iz matrike in preštejemo razlike (prištejemo eno drugo)

Vzamemo dve najmanjši vrednosti. Če je več enakih, izberemo naključno.

i:	A	C	G	T
	7	2	2	8

j:	A	C	G	T
	12	4	6	4

k:	A	C	G	T
	13	6	8	10

Za k vzamemo zdaj tabeli za i in j ...

j):	T:	∞	∞	∞	0	C:	∞	0	∞	∞
	A:	0	3	4	9	A:	0	3	4	9
		∞	∞	∞	9		∞	3	∞	∞

$$9 + 3 = 12$$

T:	∞	∞	∞	0	C:	∞	0	∞	∞
C:	3	0	2	4	C:	3	0	2	4
	∞	∞	∞	4		∞	0	∞	∞

$$4 + 0 = 4$$

T:	∞	∞	∞	0	C:	∞	0	∞	∞
G:	4	2	0	4	G:	4	2	0	4
	∞	∞	∞	4		∞	2	∞	∞

$$4 + 2 = 6$$

T:	∞	∞	∞	0	C:	∞	0	∞	∞
T:	9	4	4	0	T:	9	4	4	0
	∞	∞	∞	0		∞	4	∞	∞

$$0 + 4 = 4$$

k) i:

7	2	2	8
0	3	4	9
7	5	6	11

 j:

12	4	6	4
0	3	4	9
12	7	10	13

5 + 7 = 13

i:

7	2	2	8
3	0	2	4
10	2	4	12

 j:

12	4	6	4
3	0	2	4
15	4	8	8

2 + 4 = 6

i:

7	2	2	8
4	2	0	4
11	4	2	12

 j:

12	4	6	4
4	2	0	4
16	6	6	8

2 + 6 = 8

i:

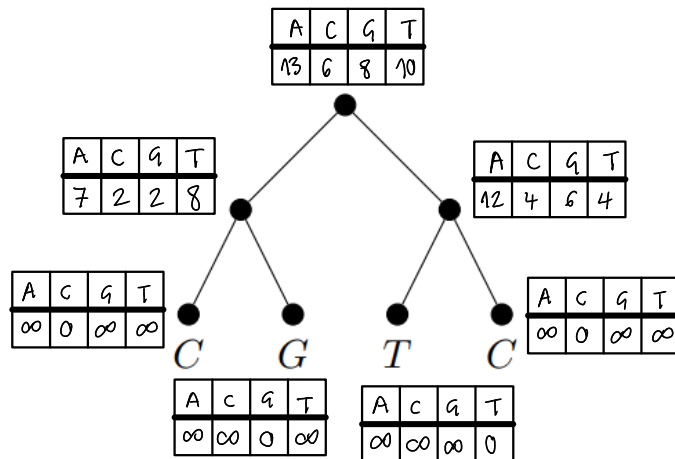
7	2	2	8
9	4	4	0
18	6	6	8

 j:

12	4	6	4
9	4	4	0
21	8	10	4

6 + 4 = 10

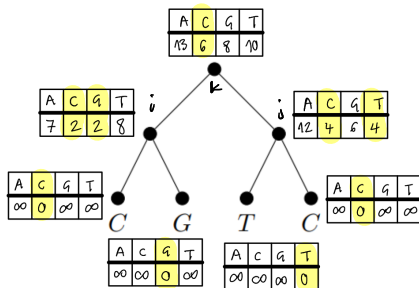
Vsaki točki moramo določiti en znak. Vzamemo tistega, ki ima najmanjšo vrednost v tabeli

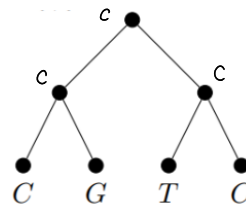
k: očitno določimo C.

i: izberemo C, saj je starejša točka tudi C izbirali smo med C in G).

j: spet izberemo C.

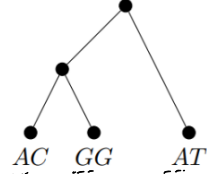
Končno drevo:

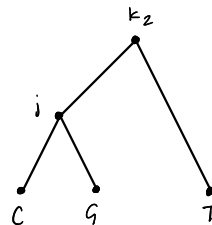
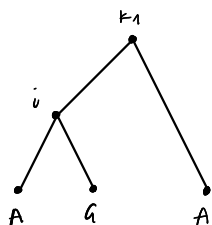
(b) Cene mutacij:

δ	A	C	G	T
A	0	1	3	3
C	1	0	3	3
G	3	3	0	1
T	3	3	1	0

Drevo T:

V tem primeru ne moremo imeti dva znaka v listih, zato naredimo več dreves:

Zdaj spet za vsako drevo določimo znake za vozlišča:

C:

A	C	G	T
∞	0	∞	∞

 G:

A	C	G	T
∞	∞	0	∞

 T:

A	C	G	T
∞	∞	∞	0

 A:

A	C	G	T
0	∞	∞	∞

 i:

A	C	G	T
3	4	3	4

 j:

A	C	G	T
4	3	3	4

i) A:

0	∞	∞	∞
0	1	3	3
0	∞	∞	∞

 G:

∞	∞	0	∞
0	1	3	3
∞	∞	3	∞

 = 3

j) C:

∞	0	∞	∞
0	1	3	3
∞	1	∞	∞

 G:

∞	∞	0	∞
0	1	3	3
∞	∞	3	∞

 = 4

A:

0	∞	∞	∞
1	0	3	3
1	∞	∞	∞

 G:

∞	∞	0	∞
1	0	3	3
∞	∞	3	∞

 = 4

C:

∞	0	∞	∞
1	0	3	3
∞	0	∞	∞

 G:

∞	∞	0	∞
1	0	3	3
∞	∞	3	∞

 = 3

A:

0	∞	∞	∞
3	3	0	1
3	∞	∞	∞

 G:

∞	∞	0	∞
3	3	0	1
∞	∞	0	∞

 = 3

C:

∞	0	∞	∞
3	3	0	1
∞	3	∞	∞

 G:

∞	∞	0	∞
3	3	0	1
∞	∞	0	∞

 = 3

A:

0	∞	∞	∞
3	3	1	0
3	∞	∞	∞

 G:

∞	∞	0	∞
3	3	1	0
∞	∞	1	∞

 = 4

C:

∞	0	∞	∞
3	3	1	0
∞	3	∞	∞

 G:

∞	∞	0	∞
3	3	1	0
∞	∞	1	∞

 = 4

k₁)

i:	3	4	3	4
A:	0	1	3	3
	3	5	6	7

A:	0	0	0	0
	0	1	3	3
	0			

= 3

k₂)

j:	4	3	3	4
A:	0	1	3	3
	4	4	6	7

T:	0	0	0	0
	0	1	3	3
	3			

= 7

i:	3	4	3	4
C:	1	0	3	3
	4	4	6	7

A:	0	0	0	0
	1	0	3	3
	1			

= 5

j:	4	3	3	4
C:	1	0	3	3
	5	3	6	7

T:	0	0	0	0
	1	0	3	3
	3			

= 6

i:	3	4	3	4
g:	3	3	0	1
	6	7	3	5

A:	0	0	0	0
	3	3	0	1
	3			

= 6

j:	4	3	3	4
g:	3	3	0	1
	7	6	3	5

T:	0	0	0	0
	3	3	0	1
	1			

= 4

i:	3	4	3	4
T:	3	3	1	0
	6	7	4	4

A:	0	0	0	0
	3	3	1	0
	3			

= 7

j:	4	3	3	4
T:	3	3	1	0
	7	6	4	4

T:	0	0	0	0
	3	3	1	0
	0			

= 4

k₁:

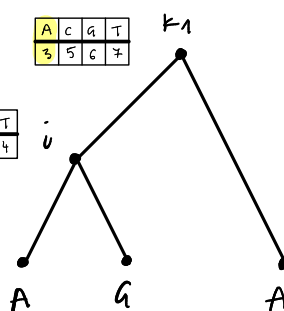
A	C	G	T
3	5	6	7

k₂:

A	C	G	T
7	6	4	4

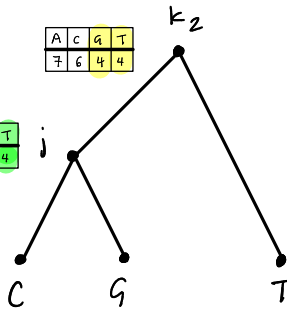
A	C	G	T
3	5	6	7

Tu je v obeh prvih vredn A.

Tu pa imamo dve opcije. Če izberemo G, izberemo G dvakrat.

A	C	G	T
4	3	3	4

Na koncu združimo drevesa razaj skupaj:

Če se odločimo za T, pogledamo razaj v tabelo za k₂: min se pojavi za par T-G ali T-T, zato imamo 3 izbire za točke.

